tera ſic dixit in primis ubi in teſtō dixit ꝙ gerardus hēbat.
Nūc vero dico ⁊ uolo ꝙ ipſe gerardus ō dcis florenis qui
gentis faciat illud ꝙ ſibi dicet frater paulꝰ de caſtello de pi
ſis ordis minoꝝ ita ꝙ ꝯuētus dci ordinis nihil hēat ⁊ hēe
debeat ō dcis florenis quīgētis ⁊ quid ō dcō legato fiet ⁊c.

Alter Cetera que continenꝰ in dicto te
ſtamēto ſunt infraſcripta ſup qui
bus petiꝰ cōſilium itē dico ⁊ uolo ꝙ gerardus
graſſulus de capella ſancti maſri hēat ⁊ habere
poſſit ⁊ debeat de bonis meis florenos quingētos de qui
bus ſuper animā ſuā faciat illud qđ ſibi dixi. Et ſi dicta dña
Joāna ex dicto uentre ꝑgnante ⁊c. poſt dictū teſtm̄ teſta
toꝛ fecit codicillū ⁊ intra alia ſic dixit ut ſequiꝰ in ꝑmis ubi
in teſtō ſupraſcripto dixi ꝙ gerardus ſupraſcriptꝰ hēat ⁊c.
ut ſupra pꝫ. Nūc uero dico ⁊ uolo ꝙ ipſe gerardus de dcis
florenis quingentis faciat illud ꝙ ſibi dicet frater paulus ō
caſtello de piſis ordinis fratrū minoꝝ ita ꝙ conuētus dicti
ordinis uel alter pro dcō cōuentu aliquid ⁊ nihil de dictis
florenis quingētis hēat ⁊ habere debeat ⁊ hoc ſit ſup ani
mā dci fratris pauli. Itē ubi dixi ⁊c. dictꝰ frater paulus poſt
mortē dci teſtatoris vixit aliquo tpe ⁊ oia alia legata facta
in dicto teſtō per dcm̄ fratrē paulum fuerunt executōi man
data legatū uero ſupraſcriptū quingentoꝝ florenoꝝ qꝛ non
nūqꝫ dixit gerardo ſupraſcripta ꝙ aliquid faceret de pecu
nia ſupradicta ⁊ niſi ꝙ iſra diceꝰ ⁊ mortuus eſt dictus fra
ter paulus modo archiepiſ. dicit ꝙ iſtud legatū fuit factum
ad pias cauſas ⁊ idō cū executio nō fuerit fcā ipſe eā facere
vult. Ex oppoſito dꝛ ꝙ nō ad pias cauſas ⁊ ſic nihil hꝫ ſe i
tromittere in facto cōſtat infraſcripta ꝙ dictus gerardus di
cit ꝙ dcūs teſtatoꝛ ſibi dixit ꝙ dcōs quingentos florenos ō
beret dari vxoꝛi dicti teſtatoris inquantū uellet uidua ſtare
⁊ non trāſiret ad ſcōa uota. itē dicit gerardus ꝑdictus ꝙ di
xit teſtatoꝛi ꝙ hoc non erat benefactū ⁊ ꝙ nolebat hoc fa
cere qꝛ dicta uxoꝛ erat multū formoſa ⁊ ualde iuuenis vñ
male ſtaret uidua. Itē nolebat ꝙ cōſanguinei teſtatoris ipu
tarent ſibi ꝙ eſſet cā ꝙ ipſa haberet illā pecuniā. itē dicit ꝙ
frater paulus gerardo dixit pluries ſcias ꝙ dcā vxoꝛ uellet
vidua ſtare in quacūqꝫ vita uellet ⁊ nos dabimus ſibi dcāꝫ
pecuniā ⁊ dcā dña noluit ꝑdictis aſſentire. Itē notariꝰ qui
ſcripſit teſtm̄ dicit ꝙ frater paulus ſibi dixit ego feci ꝙ i co
dicillis apponerenꝰ vba ſupraſcripta qꝛ cōuentus crederet
ꝙ iſta pecunia deberet dari ꝓ deo ⁊ a me peteret. itē ſi qui
dā mercatoꝛ qui eſt curatoꝛ heredis teſtatoris qui dicit dum
frater paulus eſſet grauatꝰ infirmitate iuit ad eū ⁊ petijt an
de dicto legato quingētoꝝ florenoꝝ deberet dari aliquid ꝓ
deo qui rñdit ꝙ nihil dꝫ pro deo dari ſed remaneāt illi cui
ſunt petiꝰ noſtrū cōſiliū. Et primo an ſolū inſpectis uerbis
teſti ⁊ codicilli an dictum legatū ſit factum ad pias cauſas
uel non ⁊ an archiepꝰs ſe habeat intromittere. item an vi
ſis etiam ſupradictis atteſtationibus quid iuris ſit ⁊c.

Iſo Themate ſupradicto pro deciſione ꝑ
dictoꝝ queſitoꝝ premitto ꝑmo ꝙ licet
diſpō captatoria reprobaꝰ in ultimis uolūtatibꝰ
ff. de le. i. l. captatorie. C. de teſta. mili. l. captato
rias de here. inſti. l. illa inſtitutio ⁊ l. ſi quis ſemproniū. Tñ
in his que pietatē reſpiciunt ſuſtentaꝰ fauoꝛe pietatis de te
ſta. c. cū tibi ꝑ dy. in. d. l. captatorias. Et hoc ſuadet ēt rō qꝛ
in relictis ad pias cās uoluntas hñtis diſponere regulatur
ſꝫm deum qꝛ igitur id qđ religioni cōgruit certā ⁊ determi
natā metam iponit ſicut ergo diſpō ultime uolūtatis cōfer
ri pōt in uoluntatē alterius regulandā ⁊ regulaꝰ ſꝫm arbi
triū boni uiri ut in. l. i. de le. ij. de fideicō. liber. ⁊ ſic tays. §.
ſoꝛoꝛē multo fortius ultima uoluntas cōferri pōt in uolun
tate alteriꝰ regulā ſuſcipientē ⁊ metā ſꝫm ꝑceptū diuinum
⁊ ſacroꝝ canonū inſtituta. Scdō ꝑmitto ꝙ tunc dꝛ uolū
tas captatoria qñ eiuſdē uoluntatis ſubſtātia in ſecretū cō
mittiꝰ abſolutū ⁊ abſtractū ab oi facto eiuſdē ꝙ eſt ubicun
qꝫ neceſſitas dandi uel faciēdi nō imponiꝰ. Sed an dari uel
fieri debeat hoc totū in mera uolūtate aliena cōſiſtit tex. eſt
ff. de re. du. l. utrū. §. cum quidā. Tertio ꝑmitto ꝙ nūqꝫ di
cit uoluntas captatoria cū ſola electio ꝑſonaꝝ quibus reli
ctū debeaꝰ alteri eſt cōmiſſa ut in. d. §. cū quidā ut. l. unum
ex familia in prin. ⁊ l. pater. §. hereditatem ⁊ §. filia. ff. de
le. ij. rō eſt qꝛ legatum ꝓſtari neceſſe eſt vñ relicti ſubſtātia
a uelle alteriꝰ nō dependet ſed cui ꝑſtandū veniat hoc ſolū
cōmiſſū eſt libere uolūtati alteriꝰ qđ fieri pōt ut dcis iuribꝰ
⁊ l. cum quidam de le. ij. Nec eſt mirum qꝛ illo non decla
rante nec arbitrāte cui relictum debeꝰ ſiue pꝛeſteꝰ omnes
ad relictum inuitanꝰ qui ſunt in. d. l. cū quidā. Et hec inui
tatio ē impoſſibilis qñ relictum eſt ſcꝫm certo generi ꝑſona
rum puta vni ex liberis uel de familia aut pauperibꝰ ut di
ctis iuribus ut no. in. l. id pauperibus. C. de epi. ⁊ cleri. vbi
aūt nō eſt relictum certo generi ꝑſonarum ut eſt in thema
te noſtro qui teſtatoꝛ uoluit gerardū de quingentis florenis
faceret id qđ ſibi diceret per fratrē paulum tūc qꝛ ipſo non
dicēte nō apparet quis ſit inuitatus grauamē iniunctū dcō
gerardo viribus vacuatur tanqꝫ captatoꝛium ⁊ hoc deter
mināt Bar. in. d. l. illa inſtitutio in queſtione que incipit vl
timo quero ⁊ eſt caſus ibi ſi quis enim inſtituit quos ticiꝰ
voluerit uel legat illis quos titius voluerit nullo ꝑſonaruꝫ
genere demonſtrato diſpoſitio nulla eſt de iure ciuili ut ibi
pꝫ. Tertio ꝑmitto ꝙ vbi vltima voluntas cōferꝰ in volū
tate alterius velatam puta ſi ticius vel heres aſcēderit capi
tolium nunqꝫ dicta diſpoſitio intelligiꝰ captatoria vt. l. iij. ō
le. ij. de cōdi. ⁊ demō. l. nō nunqꝫ aſſignat legiſlatoꝛ rōnem
ibi ꝙ expꝛſſa nocēt ⁊ nō expꝛſſa nō nocent credo legiſlatoꝛē
ſubticuiſſe rōꝫ rationis vñ eam aſſigno qꝛ ubi uoluntas al
terius nō eſt velata diſpoſitio teſtatoris nō eſt ꝑfecta i ſub
ſtātia ⁊ in forma nec pōt ex alieno pēdere arbitrio cum cō
ſumatio vltime volūtatis in mera ⁊ abſoluta volūtate ipiꝰ
diſponētis cōſiſtat. Sed quādo volūtas eſt velata diſpoſi
tionis ſubſtātia eſt perfecta ſed executio retardaꝰ ſeu ſuſpē
ditur in cōditionis euētum cuius implemētum in alteriꝰ po
teſtatem eſt collatū. His ꝑmiſſis omnia ad ꝓpoſitū re
ducemus ſubcinte ꝯcludēs dico ꝙ cum teſtatoꝛ nō expꝛſſit
cui dicta quingēta legauerit nec in quem vſum voluerit di
cta quingēta cōuerti ꝙ dcā uoluntas eſt fuuditꝰ captatoria
ut ex ꝑmiſſis ſubcinte apparet vt. ff. de iure fiſci. l. nō intel
ligitur. §. tacita aūt fideicō. vbi nō apparet cui generi perſo
narum fuerit factum relictū ⁊ tñ ſuſtentaꝰ nec diciꝰ capta
toꝛium ſaluo niſi ſit factum in fraudē qđ declarat euētus in
d. l. nō intelligiꝰ. §. qñ aūt qꝛ in dictis iuribus quid voluiſſꝫ
teſtatoꝛ erat certum ipi grauato cui teſtatoꝛ ſuam intētionē
expꝛſſerat in ſecreto ſꝫm ꝙ quid expꝛeſſit teſtatoꝛ iſti gerar
do diciꝰ in teſtamēto. Sed quid voluerit in codicillis nō ap
paret ⁊ ideo nos oportet hāc volūtatē captatoriā dicere ⁊
idō in nullam niſi ſuſtenteꝰ ex capite hoc ꝙ dicaꝰ ad piam
cām onus adiectū an aūt hoc ſit non pōt facile ⁊ ſine du
bio pertrāſiri. Prima eīn fronte videꝰ ꝙ ſic qꝛ diſtribu
tio nō eſt facta ut pertineat ad archiepm̄ ut in. l. nulli ⁊ l. ſi
quis ad declinādum ⁊ in hoc videꝰ caſus in. d. c. cum tibi
vbi cōmittens alteri diſpoſitionē ſuorum bonoꝝ videꝰ ad
piam cām reliquiſſe ⁊ hoc idem tenuit Inno. ⁊ Jo. and.
Et lꝫ illa decre. loquaꝰ in diſpoſitione oium bonoꝝ tñ ideꝫ
puto ⁊ i particulari relicto puta ſi teſtatoꝛ centū reliquit ad
ſenſum ticij errogāda arg. de rei vendi. l. que de tota ⁊ po
tiſſime qꝛ volūtates vltime defunctoꝝ ſunt tuēde nō euer
tēde ⁊ maxime cū nemo intelligaꝰ elligere viam ad impu
gnādum ſua iudi. ō teſta. mili. l. ſi miles impugnaꝰ aūt hoc
iudicium vbi nō interpꝛtemur in piam cām. In ꝯriū fa
cit ꝙ no. Bar. in. d. queſtione. iij. dum cōcludēdo dicit ꝑdi
ctum intellectū bonum qñ aliquid relinquiꝰ ſimpliciter al
terius arbitrio. Sed ſecus cū relinquiꝰ ad volūtatem alte
rius qꝛ niſi fiat expꝛſſio pie cāe remanet regula ꝙ eius volū
tas eſt captatoria ⁊ ſic inutilis. Sed dcm̄ in hac ꝑte nō pla
cet qꝛ tex. i. d. c. cum tibi nullam facit mētioneꝫ de arbitrio.
Inter hec igiꝰ nō facio differētiam imo ſiue reliquaꝰ ad ar
bitrium tertij ſiue ad volūtatem eius in dubio ꝑſumam re
lictum ad piam cām ex quo nō eſt relictum alicui certo ge
neri ꝑſonarum vt ſic diſpoſitio ſubſtenteꝰ ⁊ non pereat ut
ſuperius dcm̄ eſt. Et ita in qōe ꝑdicta dicerem hoc ꝑſumē
dum eē ſed qꝛ in themate pꝫ ꝙ teſtatoꝛ ſtari voluit dcō fra
tris pauli dicam per dcm̄ ⁊ aſſertionē eius ꝓbari que fue
rit teſtatoris intētio ō dote ꝑlega. l. teopōpus hoc probo ꝑ
glo. ordinariā dcē. l. nō intelligiꝰ. §. tacita in verbo ꝓbatio
nibus vbi glo. expꝛeſſe decidit ꝑ cōfeſſionem grauati de re
ſtituēdo ꝓbaꝰ cui teſtatoꝛ reſtitui voluerit an capaci vel in
capaci lꝫ dictus frater paulus atteſtaꝰ ꝙ intētio dicti teſta
toris fuerat dcā quingēta venire ad manꝰ uxoris ſi uellet vi
dua remanere ⁊ ꝙ deſuaſit eidē. Ac ēt dū infirmitate gra
uari ꝑmereꝰ iterrogatꝰ dcā pecunia debebat dari ꝓ deo re
ſpondit ꝙ non ſtandū eſt ergo aſſertioni ſue qꝛ pꝛeſumitur
uoluntatē teſtatoris habuiſſe notā arbitroꝛ eni accōmoda
tam teſtatori fidē in codicillis ſicut accōmodata fuit ꝑ ipſū
in teſtō pro hoc faciunt no. ff. de iure fiſ. l. ſtatꝰ in ꝑn. ubi re
uocato teſtō primo in quo erat accōmodata fides in ſequē
ti voluntate